

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 października 2016 roku - znak (...)/GE - Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 września 2016 roku odmówił J. G. prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu organ rentowy powołując się na art. 19 i 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (Dz. U. z 2016 roku, poz. 277) podniósł, że choć wnioskodawczyni spełniła warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres co najmniej 25 lat, gdyż legitymuje się stażem pracy w rolnictwie w ilości 27 lat, 11 miesięcy i 14 dni w okresach: od 7 kwietnia 1973 roku do 7 stycznia 1974 roku oraz od 1 lipca 1976 roku do 31 sierpnia 1978 roku (praca w gospodarstwie rolnym rodziców) i od 1 października 1991 roku do 13 października 2016 roku (okres podlegania ubezpieczeniom emerytalno - rentowym rolników) to nie ukończyła wymaganego wieku emerytalnego (61 lat i 6 miesięcy), a nastąpi to dopiero w dniu 7 października 2018 roku. Organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawczyni okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku z uwagi na fakt zameldowania na pobyt czasowy poza miejscowością, w której rodzice prowadzili gospodarstwo rolne. Z zaświadczenia wystawionego przez Urząd Gminy w N. wynika bowiem, że w okresie tym wnioskodawczyni była zameldowana na pobyt czasowy w S., przy ul. (...), w internacie. Ponadto zdaniem organu rentowego pomimo ukończenia 55 lat wnioskodawczyni nie spełnia również warunków do przyznania emerytury rolniczej, ponieważ nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej oraz nie podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres co najmniej 30 lat (udokumentowany staż pracy wynosi 27 lat, 11 miesięcy i 14 dni). Nie zaliczono też okresu zatrudnienia od 12 września 1978 roku do 31 października 1987 roku, od którego zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi (art. 20 ust. 1 pkt. 3 i ust. 3), ponieważ wnioskodawczyni urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 roku. Z tych wszystkich względów odmówiono wnioskodawczyni prawa do emerytury rolniczej.

/decyzja - k. 67 - 67 verte/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 22 listopada 2016 roku złożył działający w imieniu wnioskodawczyni pełnomocnik, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie J. G. prawa do emerytury rolniczej. Zaskarżonej decyzji pełnomocnik zarzucił błędne ustalenia faktyczne. Podniósł, że wnioskodawczyni nie prowadzi obecnie działalności gospodarczej. Ze względu na stan jej zdrowia prace w gospodarstwie wykonuje jej syn - M. G.. Wnioskodawczyni ma ponadto wymagany staż 30 lat podlegania ubezpieczeniom emerytalno - rentowym, ponieważ również w okresie od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców. Rodzice nie wymeldowali jej jednak z pobytu czasowego w internacie w S. i nie zameldowali ponownie w domu rodzinnym, mimo że faktycznie w internacie mieszkała tylko przez dwa miesiące, po czym wróciła do domu i pomagała rodzicom w gospodarstwie.

/odwołanie - k- 2 - 4/

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 5 - 5 verte/

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Na rozprawie w dniu 10 maja 2017 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie. Pełnomocnik KRUS wniósł o jego oddalenie.

/stanowiska stron - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 00:01:51 - 00:03:40; 01:11:11
- 01:19:21 - płyta - k. 27/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. G. urodziła się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek - k. 1 - 2 verte akt KRUS/

W dniu 14 września 2016 roku wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o emeryturę rolniczą.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek - k. 1 akt KRUS/

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uwzględnił wnioskodawczyni do okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu okres: 27 lat, 11 miesięcy i 14 dni.

/okoliczność bezsporna, zestawienie - k. 66 - 66 verte akt KRUS/

Wnioskodawczyni pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 7 kwietnia 1973 roku do dnia 7 stycznia 1974 roku oraz od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 sierpnia 1978 roku.

/okoliczność bezsporna, zestawienie - k. 66 - 66 verte akt KRUS/

J. G. w okresie od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku była zameldowana na pobyt czasowy w internacie w S., przy ul. (...). Gospodarstwo rolne rodziców znajdowało się w S. nr 39, w N., gdzie wnioskodawczyni wraz z rodzicami była zameldowana na pobyt stały od 7 kwietnia 1957 roku do 22 grudnia 1978 roku.

/okoliczności bezsporne, zaświadczenie - k. 24 akt KRUS/

Wnioskodawczyni w 1974 roku była uczennicą II klasy liceum ogólnokształcącego w S.. Odległość między gospodarstwem rodziców, a szkołą wynosiła około 15 km. Wnioskodawczyni ukończyła szkołę w 1976 roku. Chodziła do szkoły od poniedziałku do soboty. Najbliższy przystanek autobusowy znajdował się wówczas w K.

- ok. 2 km od S..

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:11:11

w zw. z 00:13:04 - 00:29:02 - płyta - k. 27; zeznania świadka B. K.

- e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:36:04 - 00:40:31 - płyta - k. 27; zeznania świadka J. S. (1) - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:03:19 - 01:08:12 - płyta

- k. 27/

W gospodarstwie oprócz rodziców wnioskodawczyni mieszkał również jej młodszy o 3 lata brat oraz babcia. Rodzice nie pracowali zawodowo. Zajmowali się tylko gospodarstwem. Brat chodził do szkoły zawodowej w R.. Mieszkał w domu i dojeżdżał do szkoły.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55

w zw. z 00:13:04 - 00:29:02 - płyta - k. 27; zeznania świadka J. S. (2) - e-protokół

z dnia 10 maja 2017 roku 00:42:59 - 00:47:55 - płyta - k. 27; zeznania świadka Z. B. - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:53:08 - 01:01:40 - płyta - k. 27/

W gospodarstwie nie było ciągnika. Nie było też bieżącej wody, ani gazu. Wodę czerpało się ze studni. Gospodarstwo obejmowało hodowlę ok. 7 krów i 50 świń, koni oraz uprawę ziemniaków i traw nasiennych.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55

w zw. z 00:13:04 - 00:29:02 - płyta - k. 27; zeznania świadka J. S. (2) - e-protokół

z dnia 10 maja 2017 roku 00:42:59 - 00:47:55 - płyta - k. 27; zeznania świadka Z. B. - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:53:08 - 01:01:40 - płyta - k. 27; zeznania świadka J. S. (1) - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:03:19 - 01:08:12 - płyta
- k. 27/

Wnioskodawczyni w okresie od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku pomagała rodzicom w gospodarstwie wiosną i latem. Pomagała przy sadzeniu, przebieraniu i parowaniu ziemniaków. Podawała krowom karmę. Zimą nie wykonywała żadnych czynności w gospodarstwie. Więcej pracowała wakacje.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55
w zw. z 00:13:04 - 00:29:02 - płyta - k. 27; zeznania świadka J. S. (2) - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:42:59 - 00:47:55 - płyta - k. 27; zeznania świadka Z. B. - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:53:08 - 01:01:40 - płyta - k. 27/

W październiku 1991 roku wnioskodawczyni zaczęła prowadzić własne gospodarstwo rolne.

/okoliczność bezsporna, zestawienie - k. 66 - 66 verte akt ZUS/

Wnioskodawczyni pozostaje współwłaścicielem wraz z mężem gospodarstwa rolnego w S., o powierzchni ok. 7 hektarów.

/okoliczność bezsporna, zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55 w zw. z 00:03:40 - 00:12:19 - płyta - k. 27/

Na wchodzących w skład gospodarstwa polach są uprawiane zboża. Wcześniej wnioskodawczyni prowadziła hodowlę krów, ale zrezygnowała z tego 5 lat temu. Hodowlę świń zakończyła w marcu 2017 roku.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55
w zw. z 00:03:40 - 00:12:19 - płyta - k. 27; zeznania świadka Z. B. - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:53:08 - 01:01:40 - płyta - k. 27/

W gospodarstwie mieszka również mąż wnioskodawczyni oraz jej syn z żoną i z dzieckiem. Syn pracuje zawodowo poza gospodarstwem. Żona syna nie zajmuje się gospodarstwem. Mąż wnioskodawczyni jest bardzo chory i wymaga całodobowej opieki. Pomagał w prowadzeniu gospodarstwa do 2010 roku. Wnioskodawczyni wynajmowała osoby do pomocy w pracach w gospodarstwie rolnym. Obecnie korzysta w tym zakresie z pomocy syna.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55
w zw. z 00:03:40 - 00:12:19 - płyta - k. 27; zeznania świadka B. K.
- e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:40:31 - 00:42:01 - płyta - k. 27; zeznania świadka J. S. (2) - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:47:55 - 00:48:34 - płyta - k. 27; zeznania świadka Z. B. - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku 00:53:08 - 01:01:40 - płyta
- k. 27/

Wnioskodawczyni cały czas opłaca składki na ubezpieczenie społeczne.

/okoliczności bezsporne, a nadto: zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 10 maja 2017 roku - 01:09:38 - 01:09:55 w zw. z 00:03:40 - 00:12:19 - płyta - k. 27/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, w tym w aktach ZUS oraz jedynie częściowo na podstawie zeznań wnioskodawczyni i zeznań świadków: B. K., J. S. (2), Z. B. oraz J. S. (1).

Zeznania wnioskodawczynie i świadków nie są bowiem spójne i w pełni przekonujące, pozostając w oczywistej sprzeczności z zapisami w zaświadczeniu o zameldowaniu w okresie

od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku.

Bezspornym jest, że wnioskodawczynie w spornym okresie uczyła się w liceum. Wnioskodawczynie twierdzi, że w internacie mieszkała tylko przez dwa miesiące 1974 roku, a potem codziennie dojeżdżała do szkoły, ucząc się od poniedziałku do soboty. Przyznała, że przystanek autobusowy oddalony było od miejsca zamieszkania rodziców o ok. 2 km, co podważa wiarygodność świadka J. S. (2), który twierdził, że widywał wnioskodawczynię na przystanku w S., podczas gdy jak zeznała sama wnioskodawczynie, w tym czasie tego przystanku jeszcze nie było.

Mało wiarygodne były także zeznania B. K., która choć twierdzi, że chodziła z wnioskodawczynią do szkoły i na korepetycje, to jednak nie potrafiła odpowiedzieć na pytanie, czy chodziła do szkoły również w soboty, co było obowiązkiem w latach 70 - tych ubiegłego wieku.

W ocenie Sądu wnioskodawczynie nie wykazała, że zapisy w zaświadczeniu meldunkowym są niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Pamiętać należy, że obowiązek meldunkowy w okresie PRL - u był bardzo restrykcyjnie przestrzegany i egzekwowany. Również mało prawdopodobne jest, aby instytucja, jaką był wówczas internat, pozwalała na to, aby zameldowana w nim niepełnoletnia uczennica, faktycznie w nim nie mieszkała. Danych zawartych w dokumentach nie podważają z pewnością złożone zeznania.

Sąd nie kwestionuje zatem, że ubezpieczona podobnie jak inne dzieci na wsi, pomagała rodzicom w gospodarstwie. W okresie od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku zajmowała się jednak przede wszystkim nauką w szkole, która ukończyła w terminie. Mieszkała w tym czasie w internacie i jak sama przyznała w większym wymiarze w pracę w gospodarstwie rodziców mogła się zaangażować tylko w czasie wakacji i dni wolne od zajęć szkolnych. W tym czasie rodzice wnioskodawczynie nie pracowali zawodowo. Utrzymywali się tylko z pracy w gospodarstwie rolnym. Niezależnie od sporu dotyczącego miejsca pobytu wnioskodawczynie od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku, z zeznań wyraźnie wynika, że praca wnioskodawczynie w gospodarstwie rodziców w tym czasie miała co najwyżej charakter zwyczajowej pomocy.

Spornym było ponadto w niniejszej sprawie, czy wnioskodawczynie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Świadkowie zgodnie zeznali, że wnioskodawczynie musi obecnie zajmować się chorym mężem. Sąd nie kwestionuje, że mąż wnioskodawczynie od 2010 roku nie pracuje w gospodarstwie i wymaga stałej opieki. Wnioskodawczynie nie sprzedała jednak prowadzenia swojego gospodarstwa, ani nie wynajęła go. Jeszcze pięć lat temu zajmowała się hodowlą krów, a dopiero w tym roku zaprzestała hodowli świń. Bezspornym jest przy tym, że syn wnioskodawczynie, który rzekomo miał przejąć cały ciężar prowadzenia gospodarstwa, pracuje zawodowo poza gospodarstwem w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawczynie zeznała też, że nadal w miarę możliwości podejmuje się prac polowych. Niewątpliwie też dochód z gospodarstwa jest jedynym jej dochodem i z tego tytułu nadal opłaca składki na ubezpieczenia społeczno - emerytalne rolników.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (Dz. U. z 2016 roku, poz. 277) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b (w przypadku wnioskodawczynie to co najmniej 61 lat i 6 miesięcy);

2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie zaś do art. 19 ust. 2 powołanej ustawy emerytura rolnicza przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 i 3 przywołanej ustawy stanowi, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

1. podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
2. prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
3. od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku (art. 20 ust 3).

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona niewątpliwie w dacie złożenia wniosku o emeryturę nie osiągnęła wymaganego wieku emerytalnego - 61 lat i 6 miesięcy, a zatem nie spełniła przesłanek do przyznania jej prawa do emerytury rolniczej na podstawie art. 19 ust. 1 powołanej ustawy.

Stąd przedmiotem sporu było, czy wnioskodawczyni spełniła przesłanki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury określone w art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku. Przesłanki określone w powołanym przepisie muszą być spełnione łącznie. Tymczasem organ rentowy uznał, że wnioskodawczyni: - nie ma wymaganego 30 - letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu oraz - nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Do stażu pracy wnioskodawczyni nie można było zaliczyć okresu zatrudnienia poza rolnictwem wobec treści art. 20 ust. 3 powołanej ustawy, ponieważ urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 roku.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe potwierdziło zasadność stanowiska organu rentowego, że wnioskodawczyni nie mogła w okresie od 8 stycznia 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku pracować w gospodarstwie rolnym rodziców, ponieważ w tym czasie była uczennicą liceum i mieszkała w internacie. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków i wnioskodawczyni, że faktycznie mieszkała tam tylko przez 2 miesiące i mimo zameldowania na pobyt stały do końca nauki w rzeczywistości mieszkała z rodzicami, codziennie dojeżdżając do szkoły w obie strony po 15 kilometrów. Jak już wskazał Sąd w ocenie dowodów wątpliwym jest, aby w tamtym czasie możliwe było ignorowanie obowiązku meldunkowego. Przekonania tego nie potwierdziły przy tym sprzeczne i niespójne zeznania świadków.

Zamieszkiwanie ubezpieczonej w internacie z pewnością wyklucza możliwość uznania jej pracy w gospodarstwie rolnym za stałą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego

w B. z dnia 28 czerwca 1991 roku (sygn. akt III AUr 23/91, publ. OSA 1992/2/11). Uznać należy jednak, że nawet w razie odmiennych ustaleń, zgromadzony materiał dowodowy i tak nie pozwalałaby na uwzględnienie okresów pracy wnioskodawczyni jako domownika w gospodarstwie rolnym rodziców przed dniem 1 stycznia 1983 roku, ponieważ jak powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie, jest to możliwe przy ustalaniu uprawnień emerytalno-rentowych, tylko gdy praca ta była wykonywana w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy (co najmniej 4 godziny dziennie). Wykonywanie przez domownika w gospodarstwie rolnym prac o charakterze dorywczym, okazjonalnie

i w wymiarze niższym od połowy pełnego wymiaru czasu pracy, nie może być traktowane jako okres składkowy (tak też Sąd Apelacyjny w Szczecinie w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 marca 2014 roku, sygn. akt III AUa 739/13 oraz Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 28 lutego 1997 r., sygn. II UKN 96/96, OSNP 1997/23/473; z 13 listopada 1998 r., sygn. II UKN 299/98, OSNP 1999/24/799 oraz z 18 lutego 1999 r., sygn. II UKN 491/98, OSNP 2000/8/324).

Nawet gdyby wnioskodawczynie mieszkała z rodzicami, to nauka w szkole średniej w trybie dziennym, wymagająca codziennych kilkunastokilometrowych dojazdów w obie strony, nie pozwalałaby na pracę w gospodarstwie rolnym w pełnym wymiarze, wykraczającym poza zwyczajową pomoc. Ewentualna praca w większym wymiarze w czasie wakacji z pewnością nie pozwalałaby na uzupełnienie wymaganego 30 - letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu.

Niezależnie od powyższego, uznać należy jednak, że wnioskodawczynie nie spełniła również kolejnej przesłanki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury rolniczej - nie zaprzestała bowiem prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (Dz. U. z 2016 roku, poz. 277) ilekroć w ustawie jest mowa o rolniku - rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkuje i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia.

Zawarta w powołanym przepisie definicja ustawowa oznacza, jak słusznie zważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 września 2005 roku w sprawie o sygn. I UK 16/05, prowadzenie na własny rachunek przez posiadacza gospodarstwa rolnego działalności zawodowej, związanej z tym gospodarstwem, stałej i osobistej oraz mającej charakter wykonywania pracy lub innych zwykłych czynności wiążących się z jego prowadzeniem. Osobisty charakter działalności, jako cecha działalności rolniczej, oznacza, że rolnik osobiście prowadzi gospodarstwo rolne, co wyraża się co najmniej w tym, że do niego zwykle należy podejmowanie decyzji dotyczących prowadzonego gospodarstwa. Wynika to z samego sensu wyrażenia "prowadzenie działalności". Tak rozumiany osobisty charakter działalności rolniczej nie wyklucza korzystania z pomocy innych osób w prowadzeniu gospodarstwa lub zatrudniania w tym celu pracowników. Z kolei nastawienie działalności rolniczej na realizację interesów rolnika wynika wprost z wymagania, aby działalność ta była prowadzona na jego własny rachunek.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 lutego 2015 roku (sygn. akt I UK 222/14) osobiste prowadzenie działalności rolniczej najpełniej zostało scharakteryzowane w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1988 r., wpisanej do księgi zasad prawnych (OSNCP 1988 Nr 12, poz. 166). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśniał, że prowadzi gospodarstwo rolne ten, kto władając nim w sensie prawnym - jak właściciel, użytkownik, posiadacz samoistny lub zależny - wykonuje czynności natury funkcjonalnej, niezbędne dla racjonalnej gospodarki w konkretnym gospodarstwie rolnym. Z uwagi na różnorodną specyfikę gospodarstw rolnych zakres i rodzaj wykonywanych czynności może być różny, jednakże w każdym przypadku chodzi o takie czynności, bez których funkcja gospodarstwa nie mogłaby być zrealizowana. Dlatego decydujące znaczenie ma całokształt okoliczności występujących w konkretnej sprawie. Pojęcie "prowadzenie gospodarstwa rolnego" mieści w sobie cały zespół czynności. Słowo "prowadzenie" w języku polskim oznacza bowiem sprawowanie nad czymś nadzoru, zarządzanie, kierowanie czymś, zajmowanie się czymś, trudnienie się czymś, realizowanie jakiegoś celu. Prowadzenie gospodarstwa rolnego zatem może przykładowo polegać tylko na zarządzaniu nim.

Analizując zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, uznać należy, że wnioskodawczynie nieprzerwanie od 1991 roku prowadzi własne gospodarstwo rolne. Z tego tytułu nadal opłaca składki na ubezpieczenia emerytalno rentowe rolników. Gospodarstwo rolne stanowi jedyne źródło jej dochodu. Sąd nie dał wiary wnioskodawczynie, że obecnie prowadzeniem gospodarstwa zajmuje się tylko jej syn, który pracuje przecież zawodowo poza gospodarstwem. Trudno też uwierzyć, że w tym stanie rzeczy to syn podejmuje wszystkie decyzje dotyczące gospodarstwa. Wnioskodawczynie zeznała, że nadal podejmuje się pracy w gospodarstwie. Sąd nie kwestionuje, że pracę tę musi godzić z opieką nad chorym mężem. Jednak przez ostatnie 7 lat od zachorowania męża (2010 rok) wnioskodawczynie nie

podjęła decyzji o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa. Ograniczyła jednak jego zakres - pozbyła się krów i świń. Co istotne trzodę chlewną wnioskodawczyni posiadała jeszcze do marca 2017 roku. Wnioskodawczyni nadal podejmuje zatem samodzielne decyzje, co do organizacji swojego gospodarstwa, zależnie od potrzeb i możliwości wykonywania w nim prac. Zarządza więc gospodarstwem. W miarę możliwości, z pomocą syna, pracuje w nim fizycznie, a także czerpie z niego dochody, nie mając innych źródeł utrzymania.

Podsumowując uznać należy, że wnioskodawczyni poza ukończeniem wieku 55 lat nie spełnia żadnej z pozostałych przesłanek do uzyskania wcześniejszej emerytury rolniczej, określonych w art. 19 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia

20 grudnia 1990 roku, natomiast wymagany ustawowy wiek emerytalny - 61 lat i 6 miesięcy - wnioskodawczyni osiągnie dopiero w dniu 7 października 2018 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 13 października 2016 roku - znak (...)/GE, orzekając jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

12 czerwca 2017 roku

M.U.